

Danielpa Qelqan - Pachak iskay chunka hukniyuq

Qhipa p'unchaykunaq señalninkunata kichay: Cristoq t'ikariq sach'akunaman p'unchaw p'unchawpaq rikuchisqankunata entiendenapaq

Jeff Pippenger
2024-03-07

Cristoqa llaqtanta rikuchirqan pawqar pacha mallkikuna sisaqta, “señalkuna” chaymanta qhepa p'unchaykunaq “señalkuna” imamanta hamuqta allinta entiendenankupaq.

“Cristoqa kamachirqan llaqtanta suyaykuyta hamuyninpa señalkunata, kusikuyta ima, rikuspa hamuq Reyninkupaq unanchakunkunata. ‘Kaykuna qallariqtin pasayta,’ nispa, ‘chayqa hawaman qhawariychik, umaykichiktapas hoqarichik; qespichiyniykichikqa qayllayamunña,’ nisqa. Paymi qatiriqninkunata rikuchirqan pawkar pacha mallkiykunaman, nispa: ‘Kunan saphichakuqtinku, qankuna kikiykichikmanta rikunkichik hinaspa yachankichik ruphay pacha qayllañam kasqanta. Chay hinallataq qankunapas, kaykuna pasaqta rikuqtiykichik, yachaychik Diospa qhapaq suyunchis qayllañam kasqanta.’ Lucas 21:28, 30, 31.” The Great Controversy, 308.

Qhipa p'unchaykunapa “señalkunaqa” ñawpaq angelpa kuyuynta willakuspa yaykuchiq “señalkunawan” rikuchisqa karqan. Chay “señalkuna”qa hanaqpachata chukchuchiya hap'irqan, ichaqa Joel sut'inchán: qhipa p'unchaykunapa “señalkunaqa”—Israelpa mana allin ruraynin maskhasqa kaspá mana tarisqa kanqa p'unchaykuna, Diospa santo urqun wiñaypaq santo kanqa p'unchaykuna, mana mayqin qharu runapas hayk'aqpas payman kutinpas pasanqachu—hanaqpachapa atiykunata chukchuchiya hinallataq kay pachapa atiykunata chukchuchiytapas hap'inqa. Paní White sut'inchán hanaqpachapa atiykunapa chukchuchisqa kayninwan kay pachapa atiykunapa chukchuchisqa kayninpa sapaqchasqa kasqanta.

“1848 watapi 16 kaq diciembre killapi, Señorqa rikuchiwaraq hanaq pachapi atiykunapa chukchuynta. Rikurqani imaynatachus Señorqa ‘hanaq pacha’ nispa nirqan, Mateo, Marcos, Lucas qillqasqankupi señal kunata qospa, chayqa hanaq pacham kasqan; hinaspa ‘kay pacha’ nispa nirqanqa, kay pacham kasqan. Hanaq pachapa atiykunaqa intin, killan, ch'askakunan. Chaykunaqa hanaq pachapi kamachinku. Kay pachapa atiykunaqa kay pachapi kamachiqkuna. Hanaq pachapa atiykunan Diospa siminwan chukchuchisqa kanqaku. Chaymanta intipis, killapis, ch'askakunapis maypi kasqankumanta kuyuchisqa kanqaku. Mana chinkapunqakuchu, aswanpas Diospa siminwan chukchuchisqa kanqaku.”

“Yana, llasas puyukuna hamuspa hukninwan huknin tinkunakuspa takanakurqan. Wayra pachapa rakikurqan hinaspa qipaman k'uyukapurqan; chaymanta kichasqa chiqninmanta Orionpi hawarimuspa qhawanaykupaq karqan, maymantachus Diospa rimaynin hamurqan. Chay kichasqa chiqnimanta Santu Llaqtam uraykamunqa. Rikurqani kay pachapi atiyinkuna kunan kuyuchisqa kasqanta, hinaspa ruwaykuna ordenninta qatishpa hamusqanta. Awqanakuy, awqanakuymanta willakuykuna, espāda, yarqay, onqoy wañuchiwan kuska, ñawpaqta kay

pachapa atiyinkunata kuyuchin; chaymantataq Diospa rimaynin inti-ta, killa-ta, quyllurkunatawan, kay pachatapas kuyuchinqa. Rikurqanitaq Europapi atiyinkunapa kuyuchisqa kaynin mana, imaynatachus wakinkuna yachachinku, hanaq pachapa atiyinkunapa kuyuchisqanchu, aswanqa phiñasqa nacionkunapa kuyuchisqanmi.” Early Writings, 41.

Mateo, Marcos, Lucas qhelqakunapi hanaq pachakuna khatatichisqankuqa intiwan, killawan, ch’askakunawan rikuchisqa hanaq pacha kamachiq atiyinkuna khatatichisqankuta rikuchin. Tukuy kay hanaq pacha atiyinkuna khatatichisqa karqanku, hinaspataq “señales” nisqakunata paqarichirqanku; chaykunam ñawpaq angelpa kuyukuyninta qallarichispa willarqanku. Chay hanaq pacha atiyinkunaqa kimsañiqin angelpa kuyukuyninpi yapamanta khatatichisqa kanqaku. Ichaqa kimsañiqin angelpa kuyukuyninpiqa kay pachapa atiyinkunapas khatatichisqa kanqaku. Kay pachapa atiyinkunaqa kay pachata kamachiq atiyinkunam. 11 de septiembre de 2001 p’unchawpiqa, manam hanaq pachapa atiyinkunachu, aswanqa kay pachapa atiyinkunam khatatichisqa karqanku.

“Kunanqa hamusqachu chay simi ñoqaqa willasqay, New York llaqtata hatun yaku paraq olawan pichasqa kananpaq nisqaymanta? Kaytaqa mana hayk’aqpas nirqanichu. Nisqanmi kani, chaypi hatun wasikunata qatipas qatipas sayarichkaptinku qhawarispa: ‘Ancha manchay rikch’akuykuna ruwakunqa Señor allpata ancha manchachispa kuyuchinampaq hatariptin! Chaypacham Apocalipsis 18:1–3 nisqankuna hunt’akunanqa.’ Apocalipsis pa chunka pusaqniyuq kapitulu tukukuyninmi kay allpaman ima hamunanmanta huk waqyakuq willakuy. Ichaqa mana ima k’anchayniyoqchu kani sapallan New Yorkmanta ima hamunantaqa, aswanpas yachani huk p’unchaw chaypi kaq hatun wasikuna Diospa atiyin muyurichispa tikraspa tikraspa urmachisqanwan urmachisqa kanankuta. Qowasqa k’anchaymanta yachanimi wañuchiyqa kay pachapi kasqanta. Señorpa huk simillanwan, paypa atiyin sinchi llamk’ayniyuq makinpa huk llamk’ayllanwan, kay hatun rumiwasikuna urmanqaku. Ruwakunanqa chay rikch’akuykuna, paykunapa manchaynintaqa mana yuyaymanapas atisunmanchu.” Review and Herald, 5 julio 1906.

Milleritakunaq historiankupi, Lucaspas qelqasqan señalkunamanta huknin karqa “nacionkunapa llaquyninmi”. Nacionkunapa kay pachata kamachiq atiykunatan rikuchin, hinaspataq 11 de septiembre de 2001 p’unchawpi, kay pachapi llapa nacionkunam chukchichisqa karqaku, kinsa kaq Ay ay profetico historiaman chayamushaptin. Chay kay pachapi chukchichiyqa Lucas iskay chunka hukniyuqpi rikuchisqa karqa, ichaqa mana Bibliaq rimayninwanchu, kay pachapi atiykunapa chukchichisqa kayninwanqa. Aswanqa, “nacionkunapa llaquyninmi” nisqa rimaywanmi rikuchisqa karqa, imaynachus kay pachapi nacionkunaman hamurqan, New York llaqtapi jatun wasikuna urmachisqa kaptin. Lucaspi “nacionkunapa llaquyninmi” nisqaqa kay pachapi atiykunapa chukchichisqa kayninmi, chaymi Milleritakunaq historiankupi hunt’akusqa karqa.

“Rikurqani kay pachapi atiykuna kunan kuyuchisqa kasqanta, chaymanta pasaq ruwaykunaqa nisqa kamachiy hina hamusqanta. Awqan, awqanmanta willakuykuna, espada, yarqay, onqoypas ñawpaqta kuyuchinqa kay pachapi atiykunata; chaymanta Diospa siminqa Intita, Killata, Ch’askakunatapas, kay pachatapas kuyuchinqa. Rikurqani Europapi atiykunapa

kuyuchiyninqa mana, wakinkuna yachachisqanku hina, hanaq pacha atiykunapa kuyuchiyninchu, aswanpas phiñasqa nacionkunapa kuyuchiyninmi.” Early Writings, 41.

“Phiñasqa nacionkunapa atiyinkunapa kuyuykachaynin” nisqaqa, “kay pachapa atiyinkunapa” kuyuykachayninmi, imaynachus Adventismoq ñawpaq historiampi rikuchisqa karqa “Europa-pi atiyinkunapa” kuyuykachasqanwan. Uriah Smithqa 1838 watapi reqsichirqa ima kaqtaq “Europa-pi atiyinkunata” kuyuykachachkarqa chayta.

“Kay [6ñiqin] trompetapa willakuy pacha qallarisqa hina, inti lloqsimuq llaqtapi Cristiano qhapaq apuq munayninta munasqanmanta Turkokunapa makinman churakusqanwan, chay hinallataq cheqaqta rimayta atisun tukukuyninqa sut’inchasqa kanqa chay munayta Turko Sultan munasqanwan kutichispa yapamanta Cristianokunapa makinman qoykusqanwan. 1838 watapi Turquía llaqtam Egipto llaqtawan awqanakuyman churakusqa. Egiptokunapa rikurirqanku Turkokunapa munayninta urmachiyta atinankupaq hina. Chayta hark’anapaq, Europa suyukunapa tawa hatun munayniyoqkuna, Inglaterra, Rusia, Austria, Prusia ima, chayamurqanku Turko kamachiyta sayachinankupaq. Turquíaqa paykunapa yanapakuyninta chaskirqa. Londres llaqtapi huñunakuy ruwakurqa, chaypim qillqasqa ultimátum wakichisqa karqa Egipto llaqtapa Pacha Mehemet Ali-man qunankupaq. Suti kashanmi kay ultimátum Mehemetpa makinman churakusqa pacha, Otomano Imperiopa qispiyninqa cheqaqpuni Europa llaqtakunapa Cristiano munayniyoqkunapa makinman qoykusqa kanqa. Kay ultimátumqa Mehemetpa makinman churakusqa karqa 1840 wata agosto killapa 11 ñiqin p’unchawninpi! chay p’unchawllapitaq Sultánqa tawa munayniyoqkunapa embajadorninkuman huk qillqata apachirqa, tapukuspa imata ruwanankumanta, sichus Mehemet mana munaspa kasukuspa chaskinqachu chay paykuna qoykusqa kamachiykunata. Kutichisqankuqa karqa mana manchakunanpaq ima pasaq kaqtapas; imaraykuchus chaypaqña wakichisqankuta. Willakuy pacha tukukapun, chay p’unchawllapitaraq musulmánkunapa imakunapas kamachisqa kayninqa Cristianokunapa makinman pasarqa, imayna Cristiano imakuna kamachisqa kayninqa 391 watakuna 15 p’unchawkuna ñawpaqta Mohammedanokunapa makinman pasarqa chay hinata. Chhaynaqa iskay ñiqin ay ay tukukurqa, suqta ñiqin trompetaraq waqaychasqanta saqirqa.” Uriah Smith, Synopsis of Present Truth, 218.

Iskay ñak’ariya Islamninqa, Diospa rimayninman hina kimsa pachak isqun chunka hukniyuq wata chunca pichqa p’unchaykama sayananpaq kasqanpas, atiyinpa chawpi puntantaña pasasqaña karqa. Chaywanpas 1830 watakuna pacha Egiptoqa Egiptollapim huk califatota musuqmanta sayarichiyta munarqa, musulmán historiapa iskay hatun yihadninta qatiqpaq. Aswan Islampa guerrata yapamanta kallariymunankama hina kasqanrayku Europapi atiyiniyuq nacionkuna mancharisqa katkataypi karqanku. Achka chunka watakunata, Islampa guerranta yapamanta qhispihispa kallariymuy crisisqa chay watakunapi historiador-kuna, willakuy qillqaq-kunapas “Tapuy Inti Chimpap” nisqawan suticharqanku. Inti lloq’e churikunaq guerranninqa pachak wata-kunata apasqa karqa Europa nacionkunapa contranpi, paykunaqa religionninkuta Iglesia Romanamanta jap’iqkuna kasqankurayku. 1838 watapi, Cristopa nisqa “nacionkunaq llaquynin” nisqaqa piñakusqa nacionkunapa katkatayninta rikuchirqa, ñawpaq Imperio Romanoman Islam apamusqa guerramanta paqarisqa.

“Éufrates mayupi hatun mayu patapi watasqa tawa angelkunata [kacharispán], entiendeni Diosqa kunanqa saqenanta tawa hatun nacionkunata, mayqenkunam Imperio Otomano nisqapi hukllachasqa karqan, chaykunaq mana allinchu yanqallam munarqanku Constantinopla llaqtapi Kinsaq Inti Imperiota atipayta, hinaspataq Europa atipaypi pisillata ñawpaqman purirqanku; kunanqa Constantinopla llaqtata hap’inankupaq, hinaspataq Europaq kimsa kaqninmanta huknin rakita mast’arispán atipayta, imaynachus chiqaqmanta karqan chunka pichqa kaq pachak wata chawpimpi.” Works of William Miller, Volume 2, 121.

Lucaspi tarisqan willakuypi nacionkunapa llaquyninqa karqan “musphaywan; lamar qochapas olaskunapas qayarakuspa,” hinallataq runakunapa “sunkunku manchaymanta pishiyasqankuwan, kay pachaman hamuq imakunata qhawarispá.” Inti lloqsiy suyuq tapukuyninpa musphayninqa iskay chunka wataq pachakama kay pachapi atinyuqkunata kuyuchirqanraq, chay llaquypa unanchanqa karqan “runakunapa sunkunku manchaymanta pishiyasqankuwan” hinallataq “lamar qochapas olaskunapas qayarakuspa.”

“Kay Diospa kamachiqninkunapa kay sellosqankum, Ezequielman musquy rikuchisqapi qhawachisqa kasqanwan kikinmi. Juanpas kay llapaqta manchachiq hatun revelacionpa testigon karqanmi. Payqa lamar qochatawan olasnín qaparichkachasqanta, runakunapa sonqonkutaq manchakuywan pisiyaqta rikurqan. Hallp’ata kuyurichisqata, urqukunataq lamarpa chawpinman apasqa kasqanta qhawarqan (chaymi cheqaqpuni pasachkan), unuynintaq qaparichkachaspa ch’aqwasqata, urqukunataq hatarichikuyninwan katataticiskasqanta. Mancharikuypaq unquykuna, onqoykuna miraynin, yarqay, wañuywas manchay misiólninkuta hunt’achkachasqankuta qhawachisqa karqan.” Testimonies to Ministers, 445.

Juanman rikuchisqa karqan pachak tawa chunka tawa waranqa sellakusqankuta, payqa rikurqan nacionkunapa llaquyninta, qochakuna hinaspa olaskuna qapariyninwan sut’ichisqa hina, runakunapa sonqonkuna mancharikuymanta p’akisqa hina, hinaspa chayqa Ezequielman pisqa qanchisniyuq p’anqapi rikuchisqa kaq sellakuyllataq karqan. Ezequielmanqa sellakuypa ukhupi kaq imaymanakuna rikuchisqa karqan, Juanmantaq sellakuywan tinkisqa hawa kaq imaymanakuna rikuchisqa karqan. Juanqa rikurqan nacionkunapa phiñachiyninqa pachak tawa chunka tawa waranqapa sellakuyninwan tinkisqa kasqanta, hinaspa nacionkunapa phiñachiyninqa Lucaspa nacionkunapa llaquyninmi, chaymi historiamanta reqsisqa kashan “Cuestión Oriental” nisqa hina. Juanman rikuchisqa karqan kimsay ñak’ariypa Islamqa pachak tawa chunka tawa waranqapa sellakuyninpa hawa señalan kasqanta.

“Kunan pachaqa llapa kawsakkuqkunapaq ancha hatun interesniyoq pacha kachkan. Kamachiqkuna, estadistakuna, confiakuywan atiniyuq chiqankunapi churakusqa runakuna, yuyayniyoq qhari warmikuna llapa clasemanta, umankuta churanku ñawpaqninchikpi pasashaq ruwaykunaman. Paykuna qawachkanku nacionkunapura sinchi, mana samayniyoq tinkuyninkuta. Qawanku ima sinchi kallpachus llapa kay pachapi kaq elementokunata hap’ishan, hinaspan riqsinku hatun, tukuyta ch’iqiykachaq imapasña pasayta qallariqtin kashanta—kay pachaqa hatun llaquy p’itiy patapiña kashanta.”

Kunan p’unchawkunaqa ch’aqway wayrakunata hark’ashankuña, manaraq phukunankupaq, kay pachaqa hamuq tukukuyninmanta willasqa kanankama; ichaqa huk tempestadmanta

qhantariyqa huñusqaña kachkan, kay pachaman phutiykunapaq wakichisqa; Diosqa angelninkunata wayrakunata cacharichiya kamachiptinmi, chayhina ch'aqway rikch'aynin kanqa mana ima qillqaqpas sut'inchayta atisqan.

“Bibliam, Bibliamllaqmi, kay imakunapaqa chiqap qhawariyninta qun. Kaypiqa rikuchisqa kachkan kay pacha historiankunapi hatun qhipa escenakuna, chay ruwaykunaña ñawpaqman llanthunkunata wikch'uykachashanku, hamuyninkupa t'akaynin uyarispa allpata chukchuchin, runakunapa sonqonkutapas manchakuymanta pisiyachin.” Education, 179, 180.

Lucas qhelqay chunka huk iskayniyuq kapitulopi, Jesúsqa “señales” nisqakunata reqsichirqan, chaykunam Millerita kuyuyta qallarinkunapaq karqan; hermanayuq White nisqanman hina, llapa chay “señales” nisqakuna hunt'asqañam karqan. Lisboa llaqtapi allpa khatatan, p'unchaw tutayachisqa, qoyllurkuna urmaynin, hinallataq nacionkunap llaqlakuyninpas, kayqa kay pachap atiyinkunapa chhaphchiya rikuchiqmi karqan, mayqinchus Islammanta hunt'akusqa karqan, Inti lloq'e suyu tapukuy rayku paqariq manchakuyninwan, llapallanmi hunt'akusqaña kanku. Millerita “señales” nisqakunapiqa runap Churin puyuan hamuqpas kachkanmi; chaypas hunt'akusqañam, imaynatachus Cristo chay “señales” nisqakunata allin churaypi qorqan, chay hinata. Nacionkunap llaqlakuynin 1840 watapi Otomano kamachiy hatun kaynin hark'asqa tukuptin, chaymanta qhepamanmi Cristo 1844 watapi octubre killap iskay chunka iskayniyuq p'unchawninpi Santo Santosman hamurqan; hinaspan hamuspaqa puyukunawan hamurqan.

“Qhawariy, runa Churinkuna hina huk hamuqmi hanaq p'uyuyninkunawan hamurqa, Ñawpaq P'unchayniyuqman chayarurqa, paytataq ñawpaqman pusarqanku. Paymanmi qusqaku kamachiy, hatunchay, hinallataq huk qhapaq suyuta, llapa llaqtakuna, nacionkuna, simikuna payta serviq kananpaq: kamachiyninqa wiñaypaq kamachiymi, mana hayk'aqpas chinkanapaq.” Daniel 7:13, 14. Kaypi nisqa Cristopa hamuyninqa manam paypa iskay kutin kay pachaman kutimuy ninchu. Payqa hanaq pachapi Ñawpaq P'unchayniyuqman hamun kamachiyta, hatunchayta, hinallataq suyuta chaskinapaq; chaykunataqa payman qusqanku mediador hina ruwasqanta tukukuptin. Kay hamuymi, manataq kay pachaman iskay hamuyninchu, profeciapi ñawpaqta willasqa karqa 2300 p'unchaykunapa tukukuyninpi 1844 watapi pasanapaq. Hanaq pacha angelkunawan qatiskasqa, hatun Sumo Sacerdotenchisqa Santo de los Santosman yaykun, chaypitaq Diospa ñawpaqenpi rikurirun runapa favorninpi ruwasqan serviciyoinpa qhipa ruwanakunapi llank'ananpaq—investigative judgment nisqa ruwayta ruwanapaq, hinallataq allinta qawachisqa kaqkunapaq, chaypa allin ninakuy beneficionkunata chaskinankupaq atonementta ruwanapaq.” The Great Controversy, 479.

“Milleritakuna”pa historiankuwan tinkisqa “señalkunaqa” pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiankuwan tinkisqa “señalkunatam” rikuchirqan. Cristoqa yachachikuyninta kikin historiapa willakuyninman iskay kaq testigota parábola nisqawan quspaq, discipulonkuna-manmi “primavera pacha mallkikunapa saphichakusqan”man rikuchirqan. Payqa willarqanmi mallkikuna saphichakuyta qallarispapa, pacha tukukuyma qayllaña kasqanta yachankichik; chaymanta, primavera pacha mallkikunapa saphichakusqanta rikukuq mirayqa kawsanqaraqmi hanaq pachapas kay pachapas pasaqta rikuspa, paypa iskay kaq hamuynin nina-kunapi.

Kunanqa ñaqakuyta qallariqtinku, qankuna kikiykichikmanta qhawankichik hinaspa yachankichikmi ruphay pacha qayllapiña kasqanta. Chay hinallataq qankunapas, kaykunata pasaqta rikuspá, yachaychik Diospa qhapaq kamachikuynin qayllapiña kasqanta. Cheqaqtapunin niykichik: kay miray mana chinkapunchu tukuy kaykunakama hunt'akunankama. Hanaq pacha kay pacha ima pasanqa; ichaqa simiykunaqa mana hayk'aqpas pasanqachu. Lucas 21:30–33.

Chayqa tapuyqa kaymanmi tukukun: “¿hayk'aqtaq sach'akuna wiñariyta qallarikurqanku?” Qhipa tamyayqa 11 de septiembre de 2001 p'unchaypi ch'iqchiyta qallarikurqa; chayqa Isaías nisqanman hina, Diospa “sinchi wayran inti lloqsimuq wayra p'unchaypi” nisqan “chay p'unchaymi” kanan.

Tupuywanmanta, wiñachiqtin, paywan rimarinanki; chiri wayranta hark'arqan inti lloqsimu wayra p'unchaypi. Chayraykun Jacobpa mana allin rurayninca pichasqa kanqa; huchanta qichunanpaq kaymi llapa ruruchaynin: altarpa llapa ruminkunata q'ata rumikunaman hina takaqta t'aqaspa ruranqanpi, sach'a mallkikuna, wakakunapas mana sayanqachu. Ichaqa sinchi perqasqa llaqtam ch'usaq kanqa, tiyana wasipas saqisqa, chunlla pampahinam saqisqa kanqa: chaypim wakacha michinqa, chaypitaq puñunqa, ramankunatapas mik'unqa. K'allmankuna ch'akiptinqa, p'akikachisqa kanqaku: warmikuna hamuspa ninawan ruphachinqaku; mana yuyayniyuq llaqtam paykunaqa: chayraykun ruraqnin paykunata mana khuyapayankachu, kamachiqninpas mana allin sonqowan qhawarinqachu. Hinaspan chay p'unchaypi pasanqa, Señorqa mayupa hatun mayunmanta Egipto mayuchakaman qharqonqa, qankunataq hukmanta hukmanta huñusqa kankichik, Israelpa churinkuna. Hinaspan chay p'unchaypi pasanqa, hatun waqra waqachisqa kanqa, Asiriapa hallp'anpi wañuyta qayllachaqkuna, Egipto hallp'anpi qarqusqakunapas hamunqaku, Jerusalénpi santo orqopi Señorta yupaychanqaku. Isaías 27:8–13.

Qhipa tamyayqa 11 septiembre 2001 p'unchawpi t'isyayta qallarin, hinaspa qhipa tamyaypa willakuyninmanta chaymanta llulla allin kawsay ch'usaq mana manchakuy willakuymantawan rimanakuy qallarin. Chay rimanakuypa historianninpi Jacobpa hucha mana allinkaynin qichusqa kan (pichasqa, chayqa pampachasqa ninanpaq). Chay rimanakuypa historian, chayri Habacucpa rimanakuynin, pachanmi pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellasqa kayninpa; chaymi tukuyinpi Laodiceapi Qanchis P'unchaw Adventista Señorpata siminmanta wijch'usqa kanqa, payqa, “sinchi amachasqa llaqta” hina, ch'usaqyasqa kanqa, mana yuyayniyuq llaqtapa llaqtan tukusqanrayku, paykunaqa mana khuyapayakuyniyuq, mana allin chaskiyniyuqmi kanku. Chay p'unchawkunapi Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa “iskay kaq voznin” hatun waqra waqyachinqa, chaymi qanchis kaq trompetapas, kimsa kaq ayqaypas; hinaspa Diospa huk uywanakuna hamuspa “Jerusalén” nisqapi yupaychanqaku, chayqa atipaq iglesia kuyuyñinman tukusqa kasqanrayku.

11 septiembre 2001 watapi rikuchin kay pachapa historiankunapa qhipa mirayninña chayamushasqanta, chaymantaqa pawqar pacha sach'akunapa ñuqch'ariyninta reqsiqllakunanmi chaskinqaku para sach'akunata ñuqch'arichisqanta. Kikinllataqmi, kimsa kaq ay hawkapi Islam nisqaqa qhipa parampa chayamunanta, hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqapa sellasqa kayninta señalan chayta reqsiqkunaqa, chay huñusqa runakunamanta kanqaku.

“Kaylla qhapaq kawsayta hap’iqkunalla, chay hap’ishqanku k’anchayman hina kawsaspa, aswan hatun k’anchayta chaskinqaku. Mana sapa punchaw ruwanasqa cristiano kawsaynin allin ruwaykunata rikuchispa ñawpaqman puriq kaptinchikqa, mana reqsisunchikchu Santo Espiritupa rikurimuyninkunata qhipa para tiempope. Chayqa llapallan muyuriqninchik sonqokunaman urmaykuchkanmanmi, ichaqa noqanchikqa manam chayta reqsisunchikchu, nitaq chaskisunchikchu.” Testimonies to Ministers, 507.

“Ama suyaykuchu manam qhipa para hamunanta. Chayqa hamushan llaqa runakunaman, pikunachus reqsinqaku hinaspa chaskinqaku chay qasa usyaqta hinaspa munay para-kunata gracia-manta, ñuqanchisman urmaykamuqta. Inti k’anchaymanta puchukuna tantaykuptinchik, Diospa mana pantay kuyakuyninkunata ancha chaninchaspa, payqa munan paypi confiyta ñuqanchikmanta, chayqa llaqa prometekuna hunt’asqa kanqa. ‘Allpa imayna saphinchanta wiñachimusqa hina, hinaspa huertaqa imakunachus chaypi tarpukusqa kashan, chaykunata llusqimuchin hina; chaynam Señor Diosqa justicia-ta hinaspa alabanzata llusqimuchinqa llaqa nacionkuna ñawpaqi’ (Isaías 61:11). Tukuy kay pachasqa Diospa gloria-nwan hunt’a kanan.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 984.

Qatiq qelqeqa qillqapi yachayta qatiqasun.

“—pi yanapakuqkuna ruranankuta reqsiyta mana rikch’achisqa kaqtinkuqa, kimsacaq angelpa hatun qapariynin uyarikusqa p’unchawpiqa, Diospa rurasqanta mana reqsinqakuchu. K’anchay lloqsispa kay pachata k’anchachinqa p’unchawpiqa, Señorpa yanapayninman wichariq hamunaykupa rantinpi, paypa rurasqanta watayta munanqaku, kikinkupa k’isiman ñawpaq yuyayninkunaman hina tupachinankupa. Niysayki: Señorqa kay qhipa rurasqapiqa imaymana rurasqakuna riqsisqa ñanninmanta ancha hukman hina llamk’anqa, hinallataq runapa imayna wakichisqa manpis chikanman hina. Ñuqanchik ukhupipis kanqakuqmi Diospa rurasqanta sapa kuti kamachiyta munakuna, chaymantaq mayqin kuyuykuna ruwasqa kananpaqpis nispa kamachiyta munanqaku, pachachasqa kimsacaq angelwan hukllawaspa kay pachaman willakuya apaq angelpa pusayninwan rurasqa ñawpaqman riqtin. Diosqa ñankunata, imaymanakunatawan llamk’achinqa, chaywan rikurispay pay kikin makinkunapiriendas hap’isqanta yachasqa kananpaq. Llamk’aqkunaqa muspharinqaku, paypa allin kayninta rurachinapaq hinaspa hunt’achinapaq llamk’achisqa sasa mana kaq, facil medioninkunata rikuspanku.” Testimonies to Ministers, 300.